N. Inv. 4948.
II

N. Inw. 4948

1

Raport Józefa Januszewicza Sekretarza Uniwersytetu Krakow. o stanie przywilejów pergaminowych w Archiwum tegoż Uniwersytetu znajdujących się, około r. 1789 napisany.

4948
II

Raport ten wydrukował pod swojem imieniem Ferdynand Kojsiewicz Prof. w Rocznikach Towarz. nauk. Krak. Poczet nowy Tom III, Ogólnego Zbioru Tom XVIII. Kraków 1847 i w osobnej broszurze pod tytułem: Wiadomość historyczna o przywilejach Akad. Krak. – z odmienionem nieco początkiem i zakończeniem, z licznemi jednak błędami; zataiwszy jako plagiator imię prawdziwego autora. Wymienia on przywileje jako istniejące w Archiwum (wypisawszy ich treść z Raportu Januszewicza) – lubo już po r. 1804 takowych w Archiwum niebyło.

Delegowany wraz z Jmć X. Szablem, Jmć X. Mineckim, i Jmć X. Kolendowiczem do przeyrzenia Papierów Archivi Szkoły Głowney, po uczynionym między nami dyspartymencie, wziąłem na siebie obowiązek zweryfikowania podług Summaryuszów dawniey spisanych, a przez Archiwistę mnie podanych omnia Privilegia Regia, Bullas et Brevia Summorum Pontificum, consensus Regios, gratias Episcoporum, gratias va(familiarum)riarum Polonarum et personarum Academicarum, a dopełniwszy co do tego punktu włożonego na mnie obowiązku, na dzisieyszéy Sessyi z Robot mych, mam honor zdadź sprawę. W Archivum Szkoły Głowney począwszy od wieku XIV. to iest od czasu założenia Akademii aż do wieku XVIII. inclusive, widzieć można różne teyże Akademii nadane od Królów Przywileie, nadto znayduią się w temże Archivum trzy Przywileie wieku XIII iako widzieć można w Summaryuszach; lecz że te wydane przez S.p. Xdza Bularnicego Jmć X. Marzenowi, a przez Jmć X. Marzena Jmć Pu Piątkowskiemu przesłane mu Plenipotentowi Szkoły Głowney, dotąd ieszcze do Archivum nie są oddane; przeto iakie te przywileie w sobie zawieraią Punkta, na dzisieyszey Sessyi uwiadomić nie mogę. — Co się zaś tyczy Przywileiów Wieku XIV. z tych naypierwszy iest

iest Kazimierza Wielkiego, Szkołę powszechną wszystkich wol„
nych Umieiętności w Krakowie Stołecznem Królestwa Mieście
w Roku 1364. w sam dzień Zielonych Swiątek zakładaiącego.
W tym Przywileiu znayduią się następuiące Punkta: Założe„
nie Akademii = Przyrzeczenie zabespieczenia wszelkich Swo„
bód onéyże, i porównanie iéy co do Przywileiów z Akademią
Bonońską i Padewską = Uwolnienie udaiących się na na„
uki do téyże Akademii od wszystkich Ceł = Przyrzeczenie
nagrody Osobom Szkolnym złupionym przez poddanych
Królewskich, a upomnienia się tylko nagrody u sąsiadów
w przypadku złupienia onychże przez obcych = Wprowa„
dzenie Nauki Prawa, Lekarskiéy, i Umieiętności Nauk Wy„
zwolonych = Otaxowanie, i naznaczenie mieszkania przy„
zwoitego Doktorom, Mistrzom, Pisarzom, osobom szkolnym,
Xięgarzom i Bidellom. = Ustanowienie Rektora, i nadanie
mu mocy Sądowniczey, nad osobami Jego Iurisdykcyi podle„
głemi w sprawach Cywilnych mnieyszych, z wyznaczeniem
na wywołuiących do nieprzyzwoitego sądu, kary pieniężnéy
do Skarbu szkolnego należącéy. = ~~Na~~ Naznaczenie w sprawach
Cryminalnych większych dla Osób Akademickich, Ducho„
wnych Sądu Duchownego, dla Osób Swieckich Sądu Królew„
skiego, które to osoby Swieckie, nie według Praw Kra„
iowych, ale według Praw od Króla danych sądzone bydź
maia. = Zabronienie chwytania osób wykraczaiących bez
pozwolenia Rektora. Nakazanie Miastom wypędzenia
osób Szkolnych przez Rektora z Akademii rugowanych
i dania mu pomocy w poskromieniu buntuiących się. = U„
stanowienie Płacy Nauczycielom i Rektorowi, i lokowa„

nie onéyże na Szybach solnych Wielickich. = Ustanowienie Kampsora. = Rozporządzenie względem wyboru Nauczycie„ lów. = Użyczenie władzy Kanclerzowi koron. potwierdzenia Examinów. = Nakazanie Biskupom Krakowskim utrzymy„ wania w Krakowie Officyała dla praktyki uczących się. Znayduie się także w Archiwum Submissya Magistratów i przysięgłych Stołecznego Miasta Krakowa na Erekcyą Szkoły powszechnéy Akademii Krakowskiéy, przez którą wspomnieni Radni, Ławnicy i Przysięgli Miasta Kra= kowa Przywiley Kazimierza i inne Ustawy wiernie dotrzy„ mać obiecuią. = Drugi Przywiley wieku XIV. iest Wła„ dysława Jagiełły którym on w roku 1393 sprzedanie dwóch Scian murowanych na Ulicy Swiętey Anny leżących Józ„ manowi Żydowi przez Małgorzatę po Stefanie nazwa„ nym Pancerz pozostałą Wdowę approbuie. = Trzeci tegóż Władysława Jagiełły w roku 1399 dany Mikołaiowi Bo„ chner Mieszczaninowi Krakowskiemu Żupnikowi Wie„ lickiemu i Bocheńskiemu na otwarcie swym nakładem Szyby solney w Bochni i posiadanie oneyże wieczystemi czasy. = Czwarty na koniec wieku XIV Przywiley iest wspo„ mnionego iuż nieraz Władysława Jagiełły którym on szko„ łę powszechną przez Kazimierza w Krakowie założoną tamże w dom swóy Królewski na Ulicy Swiętey Anny leżący roku 1400 wprowadza, i wszystkie Przywileie po„ twierdza. = Punkta przywileiu tego są następuiące: = Pono„ wienie Erekcyi Kazimierza potwierdzoney od Urbana V i Bonifacego IX. = Przyrzeczenie Akademii dochowania wszystkich niżey wyrażonych swobód. = Uwolnienie wszy„ stkich przyieżdżaiących na nauki, i odieżdżaiących od Ceł i opłacenia Wiktuałów, od wprowadzaiących iednak te

wiktuały przysięgi lub świadectwa Rektora domagać się można. Przyrzeczenie starania o wrócenie rzeczy w drodze zabranych. = Ustanowienie Rektora, i poddanie mu Osób Akademii. = Udzielenie Rektorowi w Sprawach Cywilnych Kryminalnych mnieyszych nad osobami Jego Jurisdykcyi podległemi mocy Sądowniczey. = Zabronienie pociągania osób Szkolnych Akademii Krakowskiey do Sądów Duchownych lub Swieckich, wolność iednak Appellacyi w przypadku niesprawiedliwego Dekretu Rektora do Konsyliarzów Akademii pozwolona. = Poddanie w Sprawach Cryminalnych większych Osób Akademickich Duchownych Sądom Duchownym, Swieckich, Sądom Krolewskim, w których to Sądach Królewskich, nie podług Statutów Królestwa, ale podług Praw danych od Krola sądzeni bydź maią. = Zabronienie chwytania osób szkolnych bez wiedzy Rektora. = Nakazanie Miastom wypędzenia z miast Osób przez Rektora rugowanych, i dania mu pomocy w poskromieniu buntuiących się. = Naznaczenie kary na łamiących niniejsze Przywileie. Nadanie mocy Kanclerzowi Koronnemu potwierdzenia Examinów. = Ustanowienie Kampsora. - Potwierdzenie Statutów przez Doktoryi Mistrze, maiących bydź uchwalonych. Nadanie Domu na mieszkanie i schadzki uczone, uczynienie go wolnym od wszelkiey opłacki i porownanie w swobodach i Prawach z Kosciołami = Zapisanie sta Grzywien dla Nauczycielow na Cle Krakowskim, a zaniedbuiących Celników przed Starostą oskarżać nakazuie, a wreszcie do kar Koscielnych przystąpić pozwala. = Naznaczenie Biskupa Krakowskiego Konserwatorem Przywileiów Akademii, którem wraz z Rektorem płacę Nauczycielom rozdawać powinien. = Zaklęcie następców o dochowanie Przywileiów. =

Za nim przystąpię do Przywileiów Wieku XV wprzód o-
Bullach Papieskich w Wieku XIV. in favorem Akademii
wyszłych uwiadomię; z tych pierwsza iest Urbana V w ro-
ku 1364. Szkołę powszechną od Kazimierza W. w Krako-
wie założoną potwierdzaiąca; Bulla ta następuiące zawie-
ra Punkta: Potwierdzenie ustanowioney w Krakowie Akade-
mii; = Nadanie Biskupom Krakowskim mocy Doktorowania.
= Użyczenie Przywileiu osobom w Krakowie Doktorowanym
uczenia wszędzie. = W tymże samym Roku 1364 wyszło Bre-
ve Urbana V do Kazimierza W. z okazyi założenia Aka-
demii Krakowskiey, w którym znayduie się treść Przywileiu
i Submissyi Magistratu Stołecznego Miasta Krakowa. =
Potwierdzenie Erekcyi i użyczenie swobód = Nakazanie Bis-
kupom, lub ich Namiestnikom approbowania Examinów i przy-
puszczenia do Stopni Doktorskich. = Prośba do Króla, aby u-
życzone swobody wiernie zachował, a w potrzebie nowych uży-
czył. = Wyłącznie Kanclerza Koronnego od approbowania Ex-
aminów i użyczenie tey władzy Biskupom Krakowskim.
W Bulli Bonifacego IX w roku 1397 wyszłey, Szkołę po-
wszechną, wszystkich godziwych umieiętności w Krakowie
Stołecznym Mieście Królestwa approbuiącey, i uczenia Te-
ologii pozwalaiącey, następuiące znayduią się punkta: =
Pozwolenie dawania Teologii i w niey ćwiczących się na Bakała-
rze, Mistrze, i Doktory kreowania. = Porównanie co do Przy-
wileiów osób tym sposobem kreowanych z Doktorami Pa-
ryzkiemi. –
Przywileie Wieku XV w Archiwum znayduiące się są Wła-
dysława Jagełły, Kazimierza Jagellończyka, i Jana Olbry-
chta. Co się tycze Przywileiów Władysława Jagełły, nay-
pierwszy w Wieku XV Króla tego Przywiley iest roku 1401.

którym trzy Kanclerstwa Wielkopolskie, Łęczyckie, Sieradzkie, oraz wszystkie Kanonie i Prebendy S. Floryana wyiąwszy Kustodyą i Probostwo z Prawem prezentowania Akademii Krakowskiey nadaie, z tem ostrzeżeniem ażeby do nadanych Beneficyów dawniey pracuiący pierwszemi byli, biorący też Beneficya, aby Królom dziękowali, i po dostąpieniu onych, aby tak iak przedtem uczyli. = Ostrzega nadto w tem Przywileiu, iż chociażby się Intrata Akademii wzniosła więcey iak do 100 grzywien, nic atoli Szkoła Powszechna do skarbu Królewskiego płacić nie ma. = W tey materyi dwa w Archivum znaydowały się przywileie: ieden dany w Krakowie maiący rok wyrażony, drugi w Nowym Mieście Korczynie bez Roku, pierwszy ma być u Jmć Pa Rzadkowskiego, drugi w Archivum złożony widziałem. Drugi w temże Wieku Władysława Jagełły przywiley iest, którym On w roku 1418 ustępuie Akademii Krakowskiey i Opatowi Mogilskiemu Prawa prezentowania na Probostwo Sṭ Anny. Trzeci roku 1425 nadaiący Szkole Powszechney Królestwa, Prawo prezentowania na Kustodyą Sṭ Floryana z włożeniem obowiązku na Kustosza uczenia w Akademii i modlenia się za Brata i Małżonkę Królewską. Czwarty Roku 1463 approbuiący sprzedanie przez Jana de Rzeszów Proboszcza Sṭ Michała i Kan: Krakowskiego niektórych Domów około Sṭ Maryi Magdaleney, na Ulicy Grodzkiey leżących, gdzie teraz iest Collegium Juridyczne. Piąty na koniec tego Króla Przywiley, iest którym On Wieś Węgerce, a teraz Wękrce de Jure Polonico in Jus Theotonicum transfert. –

Zanim przystąpię do Przywileiów Kazimierza Jagelon=

-czyka; wprzód o Bullach Wieku XV związek z Przywi-
leiami Władysława Jagełły maiącemi mówić będę: Nay-
pierwsza z tych iest Jana XXIII[go] w roku 1410. wydana, Przy-
wiley Władysława Jagełły potwierdzaiąca, i Domowi
Królewskiemu, do którego Akademiia Szkoły Powszech-
ney przez tegoż Króla roku 1400 iest wprowadzona, bez-
pieczeństwo Kościołom służące nadaiąca, a oraz przyłą-
czenie niektórych Beneficyow Kościoła Kollegiaty S[go]
Floryana potwierdzaiąca; w tey Bulli wyrażone nayprzód
są co do słowa Przywileie Władysława w r. 1400, i r. 1401. i
potwierdzenie onychże. Druga tegoż Jana XXIII[go] w tymże
samym roku co i pierwsza wydana, Dziekanów Gnieźnień-
skiego, Krakowskiego i Wrocławskiego za Konserwatorów
Akademii ustanowiaiąca, następuiące w sobie zawieraiąca
punkta: nayprzód ustanowienie Konserwatorow, daiąc im
moc sądzenia wszystkich krzywdzicielow Akademii, po-
mimo wszelkie wyięcie = Włożenie obowiązku czynienia spra-
wiedliwości z pokrzywdzaiących = Nadanie władzy poskra-
miania takowych Krzywdzicielów karami Kościelnemi
i użyciem nawet władzy świeckiey. = Uchylenie wszelkich
Bull, łask Apostolskich, moc Konserwatorów w tey mie-
rze ścieśniaiących. = Nadanie mocy Konserwatorom kończe-
nia Sprawy przez innych zaczętey. =

Piotr Wyż Biskup Krakowski za Przyzwoleniem
Kapituły Krakow: dwie Katedralne Kanonii i inne nie-
które Beneficya iakoto: Kaplicę S[tey] Maryi Magdaleny, i
S[go] Woyciecha w Krakowie, tudzież Kościół Farny w Łubo-
rzycy, Szkole powszechney Akademii Krakowskiey, nadał
na zawsze, i na wieczne czasy w r. 1404 z obowiązkiem, aby
Mistrz lub Doktor one biorący w czasie spoczynku szkolne-
go postarał się o Namiestnika. - Z tego powodu Jan XXIII[go] w

1410 wydał Bullę nadanie Biskupa Krak: approbuiącą w którey takowe znayduią się punkta: Potwierdzenie nadania Kanonii, Prebend i Kościoła farnego w Luborzycy. = Obowiązek aby maiący obiąć takowe Beneficya prezentowani byli Biskupowi Krak: i od niego instytuowani. = Ustanowienie podziału Dochodów z tych Beneficyów i obwieszczenie, iż żadne Bulle i Łaski Papieskie, do rzeczonych Beneficyów prawa odiąć nie mogą. = Włożenie obowiązku uczenia na obeymuiących te Beneficya. = Czwarta wieku XV Bulla iest Marcina V. która on nadanie dwóch Kanoniy Krak: i innych Beneficyów przez Piotra Wyża Biskupa Krak: uczynione, a przez Jana XXIII dawniey potwierdzone, na żądanie Władysława Jagełły na nowo potwierdza. = Wtey Bulli dana iest nayprzód moc Biskupowi Krak: approbowania i uczynienia ważnym, nadanie Kanoniy, Prebend i kościoła Luborzyckiego. = Rozdanie tych Beneficyów, podział Jch dochodów urządzony. = Osoby zgromadzenia instytuować i w possessyą rzeczonych Beneficyów wprowadzać rozkazano. Obeymuiącym nawyznaczonych częściach Dochodów przestać zalecono. = Wszystkie Papieskie Pisma, Przywileie Łaski przeciwne za nieważne uznano. = Ostrzeżono nakoniec, ażeby w tém wszystkiém żadnego fałszu, przekupstwa lub podeyścia nie było. Woyciech Jastrzębiec Biskup Krak: powagą Apostolską Marcina V umocowany, stosowne do Bulli tegoż Marcina V nadanie Kanoniy, Prebend i Kościoła Luborzyckiego approbuiącey uczynił rozporządzenie. = Wtém rozporządzeniu umieścił nayprzód co do słowa Bullę Marcina V w roku 1418 wyszłą, ważnym uczynił powagą Apostolską nadanie dwóch Kanoniy, Prebend, Kaplic, i Kościoła Luborzyckiego, Obeymuiącemu Kanonią po Zbigniewie, Dziesięciny z Kamio=

wa i Wronina, resztę prócz Dziesięciny na Wikaryu„
sza Akademii naznaczył. = Ostrzegł że domieszczony
na Kanonii po Zbigniewie powinien być Doktor lub
Licencyat Dekretów, uczyć i mieszkać zawsze w Krako„
wie. = Biorącemu Kanonią po Janie Szafrańcu dał
Dziesięciny z Lętkowicz i z Klimuntowa, i ostrzegł że ten
powinien bydź Mistrz Licencyat lub Bakałarz Teologii
i równie uczyć i mieszkać zawsze w Krakowie. Doktoro=
wi lub Licencyatowi Dekretów umiejącemu po Polsku, ma„
jącemu bydź dopuszczonym do Kościoła Luborzyckiego
z obowiązkiem jak wyżey, nadał Dziesięcinę z Luborzycy
z Folwarkiem i Dziesięcinami, Dziesięciny zaś z Zaszczy„
towa, Pietrzeiowic, Macieiowa, i Sulechowa Akademii
przyłączył. = Doktor lub Mistrz biorący lepsze Benefi„
cyum z podleyszego ustąpić powinien. = Kaplicę S. Ma„
gdaleny Nauczycielom Prawa, Prebendę S. Woyciecha, Mi„
strzom wyzwolonych nauk nadał. = Rząd zupełny Aka„
demii Rektorowi, i trzem Dziekanom poruczył, w przy„
padku ich Niezgody udać się do Biskupa Krak: na„
kazał i iego wyrok wykonać pod karą klątwy. = Docho„
dy Skrzynki podzielił = aby Akademia 20 Grzywien z
Kościoła Luborzyckiego trzeciemu Nauczycielowi Prawa
płaciła nakazał. = Zalecił do których z prawa należy,
aby w sześciu dniach po zaniesieniu żądania prezento„
wanego od Akademii introdukowali na Kanonie, toż i
względem Beneficyów w Bulli wyrażonych. Ostrzegł na„
stępce i Kapitułę, by nie na uszkodzenie Prezentowane„
go od Akademii stanowić ważyli się, nie ważnym to, co
by tak stanowili ogłaszaiąc. = Zabronił wszelkiego przesz„
kadzania Osobom prezentowanym pod karą na prze„
szkadzaiących, klątwy suspensy na kapitułę, a na kościół.

Interdictu. = Tęż samą karę Interdyktu, Suspensy, i klątwy na Biskupa uporni przeszkadzaiącego ogłosił. = Pod karą klątwy zalecił wszystkim Duchownym i świeckim intymowanie następcom swoim ninieyszego Dekretu. = W r. 1429 wyszła wspomnionego iuż niektóre Marcina V Bulla, która On Opata Mogilskiego, Dziekanów Gnieźnieńskiego i Wrocławskiego za Konserwatorów Akademii ustanawia. W tey Bulli znayduie się naprzód powód i zamiar wydania oneyże, udzielenie władzy Konserwatorom wyżey wyrażonym, przeciwko wszystkim tak wyłączonym, iako niewyłączonym z pod Ich Jurisdykcyi. = Ogłoszenie za nie ważne wszelkie Bulle mocy Konserwatorów przeciwne. =

A że z raportu tego pokazało się, iż trzy Przywileie Wieku XIII czwarty wieku XV Władysława Jagełły, którym trzy Kanclerstwa i Kanonije S. Floryana Akademii Krakowskiey inkorporuie, z Archiwum Szkoły Główney za Rewersem, dotąd do tegoż Archiwum nie są wrócone; zaleca się przeto Archiwiście, ażeby one odebrał, powtóre ażeby potem przywileie nie w Orginałach ale w Kopiiach pod pieczęcią Szkoły Główney wydawał, potrzecie ażeby Przywileie i Bulle tyczące się Praw Akademii których dotąd kopiy nie masz, przekopiował. =

Następuią teraz Przywileie Kazimierza Jagellończyka, a te są: Pierwszy z 1448 którym on Wieś Tratnowice w Woiewodztwie Krak: Pgwie: Proszowskiem leżącą de Jure Polonico in Jus Theutonicum transfert = Drugi r 1450 dany Mikołaiowi de Zapolicze, Plebanowi Proszowskiemu, którym nadaie Mu wolność wystawienia Siedmiu Karczm.

i ulokowania tylko karczmarzów w Mieście Proszowicach cum solutione Census Terragii. = Trzeci r 1456 w którym Przywileie Królow swych poprzedników Akademii nadane ponawia i potwierdza; Punkta Przywileiu tego są następuiące: = Potwierdzenie Przywileiów wszystkich od poprzedników swych Obywatelom a osobliwie Akademii Krak. nadanych. = Przyrzeczenie zachowania onych że zupełnie i stale. = Czwarty r 1456. którym Bursie Jeruzalem Centum Marcas, pro 4000 florenos: Auri veri et Hungari: na Mieście Bochni i prowentach wszystkich naznacza, i zapisuie. = Piąty r 1462 którym 50 Marcas pro summa 2,000 flo: puri Auri pro augmento Studii generalis Cracov: na Żupach Bocheńskich i Wielickich zapisuie. Szósty R: 1473, approbuiący kupno kamienicy Warchołowska nazwaney na Ulicy Grodzkiey leżącey na Burse Kanoników. _ Siódmy r. 1472 dany Macieiowi de Sanspów, i Stanisławowi de Zawada Profrom Teologii, quo mediante 10 Marc: a summa 300 flo: na domach Piekarzów Stradomskich i Ich Jadkach zapisuie. Osmy 1474 którym Król 2 Marc: pro quolibet quartuali anni a summa 435 fl: Szpitalowi S.go Walentego na Żupach Wielickich i Bocheńskich zapisuie. _ Ostatni nakoniec wieku tego Przywiley iest Jana Olbrachta r 1497 którym Król ten Prawo prezentowania na Kanonia Katedr: Przemyska, Akademii Krak: na wieczne czasy nadaie. = Stosowna do tego Przywileiu znayduie się w Archivum inkorporacya kanonii Kated: Przemyskiey przez Macieia Biskupa Przemyskiego w 1506. uczyniona. Teraz następuią Przywileie wieku XVI, lecz zanim o nich Raport uczynię, wprzód o pozostałych ie=

szcze Bullach wieku XV uwiadomię: Pierwsza z tych iest Piusa II. Nadanie Prawa prezentowania Akademii do Kościoła S.go Mikołaia przez Tomasza Biskupa Krak: i Konwent Tyniecki r 1462 potwierdzaiąca. Punkta Bulli tey są następuiące: Powod i zamiar Bulli. = Nakazanie Inkorporowania Probostwa Akademii. = Kassacya Konstytucyi i Bull tey Inkorporacyi przeciwnych. = Ostatnia wieku XV Bulla iest Syxtusa IV która w 1478. Erekcyą Collegii Minoris Artistar. potwierdza. –
Przywileie Wieku XVI są Alexandra, Zygmunta I.go, Zygmunta Augusta, Henryka Walezego, Stefana Batorego, i Zygmunta Trzeciego. A nayprzod co do Przywileiów Alexandra: Pierwszy Krola tego Przywiley iest r 1502. którym on wszystkie Przywileie Przodkow swoich Akademii pozwolone potwierdza, a mianowicie: wolność wożenia wszelkiego gatunku Likworów, i drew, bez wszelkiey opłacki, po wszystkich mieyscach Królestwa nadaie. – Drugi Krola tego Przywiley iest r. 1504, którym on Prawo prezentowania na kanonią kated: Przemyską Akademii Krakowskiey od Jana Olbrachta nadane potwierdza. – Trzeci r. 1504 dany Mikołaiowi de Czepel z Poznania Proboszczowi Wrocławskiemu Dziedzicowi Wsi Sidzina, którym Przywiley od Władysława Króla Polskiego strenuo Gnevosio super libertatione fori et angariar. atque stationum regalium potwierdza. – Przywileie Zygmunta I.go są następuiące: Pierwszy r. 1508 którym Census 12 Mar. pro summa 400 flo. na Żupach Wielickich i Bocheńskich, Rektorowi, Doktorom, Mistrzom Akademii Krakow: naznacza. Drugi r 1510, którym studentom

Węgrzynom w Szkole Powszechnéy Krak: uczącym się 10 beczek soli na Żupach Wielickich wiecznemi czasy zapisuie. Trzeci 1511 roku dany Macieiowi de Miechów Medycyny Doktorowi Kano: Katedr: Krak: którym Przywiléy Władysława Dziada swego super Iure Theutonico et aliis inmunitatibus Wsi Podstolice zwanéy odmawiaiąc potwierdza. = Czwarty R: 1524 którym mostowego we Wsi Boszcyn, od każdego wozu towarami naładowanego po 2 denary wybierać pozwala. = Piąty r. 1535 którym Król ten Professorów Akademii Krak: aktualnie pracuiących z rodziców nieszlacheckiey kondycyi spłodzonych do prerogatiw Szlachectwa przypuszcza i nabywania Dóbr ziemskich pozwala. Punkta Przywileiu tego są następuiące: Przypuszczenie Professorów aktualnie pracuiących do Prerogatyw szlachectwa i uznanie za sposobnych do piastowania godności i urzędów świeckich i duchownych, tak w Senatorskim iak i w Rycerskim stanie. = Rozciągnienie Przywileiu tego, i do prawego potomstwa tych którzy by ciągle przez 20 lat w Akademii pracowali. = Obowiązanie do odbywania z Possesyi wraz z Szlachtą służby woienney, ieżliby lekcyi nieczytali. = Ostrzeżenie iż ninieyszy Przywiley w niczém Przywileiom od Przodków Zygmunta I.go Akademii nadanym uwłoczyć nie ma. = Przyrzeczenie za Sukcessorów swoich, iż oni Przywiléy ten we wszystkich punktach dochowaią. = Szósty Króla tego Przywiléy r. 1518 którym Censum Annum reemptionalem 20 Mar: a summa 10,000 flo: pro erigendo altari Ministerii Sancti Erasmi Episcopi et Martiris, z nadaniem Prawa Prezentowania Collegio Majori Artistar: zapisuie. Siódmy r. 1540 którym mieysce bagniste w Przemykowie przy Sadzie Plebańskim leżące, Plebanowi Przemykowskie

mu nadaie. Osmy r. 1542. którym z Dekreta Królewskie między Mikołaiem Szurackim części Kiian Dziedzi=cem i Woyciechem Proboszczem Przemykowskim o odda=nie Sadzawki Plebańskiey i części gruntu zapadłe po=twierdza. Dziewiąty r 1543 którym dwa ogródki przy domie Plebańskim z Podworcami Kościołowi Przemy=kowskiemu nadaie. = Dziesiąty r. 1546. w którym Sa=dzawki Dworskiey z Przemykowskiey ductu Wody ka=nałem podziemnym do Sadzawki Plebańskiey pozwala. Jedynasty i ostatni Zygmunta I Przywiley iest, którym za łąkę Pariecką Plebańską przez Starostę Brzeznickie=go na użytek Miasta wziętą inną przy Plebańskiey Sadzawce leżącą na wieczne czasy nadaie. Przywileia Zygmunta Augusta są następuiące: Pierwszy r. 1549. którym Przywiley Kazimierza Jagellończyka na łąki i Pastwiska Kościołowi Przemykowskiemu dany po=twierdza. = Przywileiu Kazimierza Jagellończyka między Przywileiami nie widziałem chybaby przy Papierach do Beneficyum Przemykowskiego należących znaydo=wał się, o czem wiedzieć będzie można, gdy Ichmość wraz ze mną do Archivum delegowani, Raporta swe zdawać będą. = Drugi Zygmunta Augusta Przywiley w kopii tylko, i to nie legalizowaney znayduie się, którym trzy Be=neficya, Proszowskie, Przemykowskie i Korczyńskie Aka=demii inkorporuie, zleciwszy Biskupowi Krak: exdywizyę Prowentow między Plebanami i Professorami. = Trzeci ro=ku 1550 którym ugodę między Plebanem Rzeczyckim i Kapitułą S^o Floryana o dziesięcinę snopową zaszłe potwierdza. Czwarty r. 1559 w sam dzień Nawrócenia S. Pawła dany w Piotrkowie Collegio Universitatis Craco=vię względem prawa prezentowania i Inkorporacyi.

9

Probostwa S.go Floryana, i ten ma bydź w P.na S.go Habow„
skiego. = Piąty r. 1556. którym wszystkie zapisy, na któ„
rych kolwiek bądź Dobrach przez Stanisława Borka
i Jego Exekutorów, bez pozwolenia nawet Królewskiego u„
czynione, byleby 8000. nie przenosiły potwierdza. = Szósty
r. 1559 dnia 3 Maia którym na drugą kanonią Kated:
Przemyską, Prawo Prezentowania nadaie. = Siódmy r. 1559.
Feria 2 infra Octavas, Corporis Christi, którym w Bień„
czycach do Probostwa S: Floryana należących wybierać po„
zwala. = Osmy r. 1566. którym łowienia ryb w ieziorze Prze„
mykowskim Osetnisko nazwanym Proboszczowi Przemy„
kowskiemu pozwala. = Dziewiąty Zygmunta Augusta
Przywiley iest r. 1570, którym wszystkie Przywileie od
Przodków swoich Akademii Krak: pozwolone potwierdza, i
niektóre Artykuły w tychże Przywileiach zawarte obiaśnie„
nia. Punkta zaś Przywileiu tegoż są następuiące: Po„
wód i Zamiar onego. Potwierdzenie Statutów Universita„
tis, albo iuż uchwalonych, albo uchwalić się maiących. =
Wzięcie Rektora i innych Kolegów pod swą protekcyą
i życzenie Mu salvum conductum przeciwko przemocy
burtuiących się Studentów, i nakazanie Urzędowi Grodz„
kiemu, Magistratom Krakowskiemu, Kazimierskiemu, i
Kleparskiemu, dania pomocy Rektorowi przeciw gwał„
cącym też salvum conductum. = Obiaśnienie Iurisdyk„
cyi Rektorskiey i przepisanie dróg Appellacyi. = Obia„
śnienie Artykułu Przywileiu Kazimierza W.go o niewywo„
ływaniu w sprawach cywilnych Osob Iurisdykcyi Rektor„
skiey podległych do nie przyzwoitego sądu, takoweż ob„
iaśnienie, w Sprawach Sądowi Królewskiemu należących. =
Zalecenia Rektorom i innym pilney baczności, ażeby
gdy który z członków Akademii na gorącym uczynku

schwytany, i na wyznaczone mieysce prowadzony będzie, Studenci buntów nie wszczynali, a gdyby wszczętych tumultów poskromić nie mógł, Magistratowi dać znać powinien. = Ciaśnie nie Artykułów o niemaniu, bez wiedzy Rektora Osób Jurysdykcyi Jego podległych. Ponowienie nakazu wypędzenia z Miast Osób z Akademii exkludowanych. Uchylenie Przywileiu Kazimierza W^{go} co do Punktu naznaczaiącego mieszkania Doktorom, Mistrzom, Pisarzom, Osobom Szkolnym, Xięgarzom i Bidellom, i nakaz Obywatelom Krakowskim, Kazimierskim, i Kleparskim, ażeby takowym Osobom mieszkać w domach swoich nie dozwalali. = Zalecenie Professorom przykładnego życia i opisanie czasu w którym uczyć powinni, uchylaiąc wszystkie co do tego punktu konkluzye Akademii. = Zalecenie, ażeby żaden student w Bursach, Szkołach Kollegiach mieszkać nie ważył się, dopóki by w przeciągu tygodnia w Metrikę wpisany niebył, i przysięgi nazachowanie Statutów, nie wykonał, wszyscy zaś w Metrykę wpisani przyzwoicie bez broni iednak nosić się maią, a gdyby po wpisaniu obowiązkom studenckim zadosyć nie czynili, napominani karani, nakoniec exkludowani być powinni. Ostatni Zygmunta Augusta Przywiley iest, którym on prawo prezentowania na Beneficyum Przemyskie dawniey nadane potwierdza. = Henryka Walezyusza ieden tylko iest Przywiley, r. 1574. którym Prawo prezentowania, i Inkorporacyi Probostwa S^{go} Floryana Akademii nadane potwierdza. W teyże samey materyi iest przywiley Stefana Batorego r. 1578 Akademii dany. Co się tycze Zygmunta III Przywileiów dwa Ich w Archiwum znayduie się. = Pierwszy r. 1590 którym powagą całey Rplitey Ius Patronatus na Probostwo S^{go} Floryana potwierdza. Drugi r 1596 którym szynku wszelkiego Piwa, wyiąwszy Wrocławskie, w kamienicy Logika nazwa_

zwaney, naprzeciw Szkoty S^{tey} Anny leżącey dozwala.—
Iedna tylko w wieku tym in favorem Akademii wyszła
Bulla za Leona X w roku 1513 qua mediante Octo Col„
legii Minoris Collegiatos ab Investitura Loci Ordinarii
eximit et Custodi S. Floriani ad investiendum commissos
approbat, et similis commissionis in Decanum S: Floria„
ni factæ mentionem facit, tum alia totam Universitatem
concernentia, ut pote verum post intestatos Academicos
dispositionem ad Rectorem et Universitatem pertinere debe„
re, confirmat et decernit.— Co się tycze Przywileiów Wieku
XVII dwa tylko w Archivum Szkoty Główney znayduią
się.— Ieden w kopii i to nielegalizowaney Iana Kazimie„
rza r 1609 którym domy mieszkalne Doktorów Medycyny
do Akademii należących od wszelkich opłaców uwalnia.—
Drugi Iana Sobieskiego, którym dwanaście beczek soli
kościołowi S: Krzyża na kleparzu zapisuie.— W tym Wie„
ku wyszło Breve Pawła V którym wszystkie Przywi„
leie, przez którychkolwiek Papieżów i Królów Polskich
Akademii nadane potwierdza.— Drugie Urbana VIII^{go}
którym w sprawie [illegible] z Akademią [illegible] raz [illegible] nakazuie. Wieku
XVIII trzy Przywileie od Augusta II in rem Akademii wy„
szły.— Pierwszy r. 1700 którym August II^{gi} Prawo prezen„
towania na Beneficyum Nowomieyskie, Strużyckie, Bo„
guckie, Szydłowskie, Kargoskie Rectori Magnifico, et du„
obus Senioribus Patribus uni Collegii Iuridici nadaie.
(interlinear: Maioris, alteri Collegii)
Drugi r. 1710, lecz tylko w kopii legalizowaney którym
Przywiley Zygmunta na Mostowe w Bieńczycach wydaney
potwierdza. Trzeci nakoniec, i ostatni Augusta II Przywi„
ley, ale tylko w kopii legalizowaney iest, którym Beneficyum

Wielickie z obowiązkiem utrzymywania dwóch Lingwistów inkorporuie Akademii Krakowskiey. Co się tycze Consensus Regios te wszystkie podług podanego mi Summaryuszu znalazłem, prócz dwóch na Zapisy w Kordonie służące, które maią się znaydować u JPo Habowskiego przeszłego Plenipotenta Akademii. Co do różnych nadań, przez Osoby Akademickie i Osoby różnych Familiy Polskich, te także podług podanego Summaryuszu znalazłem, prócz Erekcyi Kolonii Akademickiey, która ma bydź za Rewersem wydana, prócz kopiy approbationis na zapis duar. Mar. car. pro quadrigentis Marcis na Jatkach Rzeźniczych prócz zapisu 500 Złp: od summy 10,000 na Wsi Rudniki zwaney.

Pierwsza z Kostytucyi potwierdzaiących Akademii Przywile„ie iest roku 1613 Volumine 3 folio 170 Titulo Akademia, przez którą Akademii Krak: Privilegia, et ornamenta approbantur. – Druga r. 1633 Vol. 3. fol: 798. Titt. Akademia, w którey iest wzmianka o inserowaniu Przywileiów Aka„demii. X Teodor Waga Piiar, w Inwentarzu swem Praw Pol„skich mowi: iakoby przepominano włożyć w nowe wyda„ne Volumina Przywileiów Akademii; atoli takowey insercyi Przywileiów Akademii; i w dawnieyszych Voluminach nie widziemy, lubo i tam znayduie się Konstytucya, r. 1633 i równie wspomina o inserowanych Przywileiach Akademii. Przeyrzawszy tedy wszystkie zbióry tak dawnieysze iako i poźnieysze które pod ręką miałem, znalazłem w Herburcie fol: 292. Edycyi Lubelskiey, Edycyi zaś dawniey„szey fol: 438. titt. Schola Cracoviensis Jnsercyą Przywi-

leców Akademii, lecz ta będąc tylko naprzód co do niektó-
rych punktów, zawieraiąc w sobie powtórz znaczne co do
Chronologii omyłki, nie tak utwierdzić iako raczéy w przy-
padku zakwestionowania w niepewność podać mogłaby
rzeczone Przywileie. Widzieć albowiem można w Herbur-
cie Przywiley Władysława Jagełły r. 1400. którym On Szko-
łę Powszechną, przez Kazimierza W^go założoną w domu swóy Kró-
lewski, wprowadzaiąc Przywileie oneyże potwierdza, a później
Breve Urbana V do tegoż Władysława wydane rzeczoną
Erekcyą Akademii potwierdzaiące, gdy tymczasem Urban
V iuż nie żył kiedy Władysław Jagełło wstąpił na tron Pol-
ski, śmierć albowiem Urbana V nastąpiła w r. 1370. a Wła-
dysław Jagełło dopiero r. 1386. został Królem Polskim. –
Jest prawdą Breve Urbana V [o którym w Raporcie prze-
zemnie o Przywileiach i Bullach Papieskich czytanem
mówiłem, iako widzieć można na karcie 8.] potwierdza-
iące Erekcyą Akademii, lecz to będąc w r. 1364 wydane,
nie mogło bydź do Władysława, ale do Kazimierza W^go
Znayduią się przywileie Akademii i w Ł. A Wagi Inwen-
tarzu fol. C. lecz Autor ten idąc w tym punkcie za Her-
burtem, równie takowe iako i pierwszy przykład omyłki.
W Załaszowskim żadnych Przywilejów Akademii niewi-
działem; są tam inserowane Przywileie, lecz Miasta
Krakowa, chybaby były w Inwentarzu iego którego pod
ręką nie miałem. Trzecia potwierdzaiąca Przywileie A-
kademii Konstitucya iest r. 1635 Vol. 3. fol. 859. Czwarta
r. 1677 Vol. 5. fol. 378 litt. Akademia, kiedy zachowu-
iąc Akademią przy Prawach i przywileiach, przez kon-

-stytucye utwierdzonych wolną ią ab omnibus oneribus deklarowano. Że Studenci ratione tumolttów w Krakowie in Criminalibus Jurisdictioni Regiæ in Civilibus Jurisdi-ctioni Rectoris subesse maią, ostrzeżono, r 1650 vol 4. fol: 334. titt Securitas Akademii Krakowskiey wszystkie Przywileie Approbowane i za 60,000. kilka tysięcy Złp: Dobra kupić pozwolone, r 1685 Vol: 5. fol: 725. titt Konsens Akademii. Akademii Krak: dobra od wszelkich Hetmańskich Assy-gnacyi Żołnierskich excypowano, circa immunitatis Legibus descriptas one zachowano, r 1710 Vol: 6. fol: 192 titt: Aka-demia. Też Akademia Krako w swoich Przywileiach za-bespieczono r. 1736 vol: 6 fol: 590 ver l. — W paktach kon-wentach Augusta III.[go] zachowanie Przywileiow Akade-mii umieszczono, Vol: 6. fol: 630. §. Akademia Krakow-ska. W czasie Konfederacyi ieneralney koronney r. 1764. Przywileie Akademii utwierdzono, fol: 86. titt: Utwierdzenie. Te są Konstytucye in Voluminibus Legum umieszczone, Przywileiów Akademii tyczące się. —